

Ustawa dezubekizacyjna w Trybunale. Sędzia pyta, co będzie, gdy PiS straci władzę

<https://wyborcza.pl/7,75398,26220729,ustawa-dezubekizacyjna-w-trybunale-sedzia-pyta-co-bedzie-gdy.html>

Wojciech Czuchnowski, Leszek Kostrzewski - 18 sierpnia 2020 | 18:32

18.08.2020, Warszawa, protest byłych funkcjonariuszy, którym obcięto emerytury w ramach ustawy dezubekizacyjnej. (Fot. Maciek Jaźwiecki / Agencja Gazeta)

We wtorek przedstawiciele mundurówki manifestowali przed gmachem Trybunału, na którego rozstrzygnięcie czeka ponad 40 tys. ludzi: byłych funkcjonariuszy oraz wdów i dzieci pobierających po nich rentę rodzinną.

Trybunał Konstytucyjny we wtorek zajął się ustawą dezubekizacyjną. Na rozprawę nie przyszedł nikt z Wydziału Ubezpieczeń Społecznych Sądu Okręgowego w Warszawie. A to właśnie wniosek tego sądu rozpoczął procedurę, na której rozstrzygnięcie czeka ponad 40 tys. osób. W tej liczbie - oprócz byłych funkcjonariuszy - jest 8 tys. wdów i dzieci pobierających rentę rodzinną.

PiS pozbawił ich emerytur mundurowych, często doprowadzając do ubóstwa, ruiny i życiowych tragedii. We wtorek przedstawiciele mundurówki manifestowali przed gmachem Trybunału.

Sąd Okręgowy miał wątpliwości

Ustawa dezubekizacyjna obowiązuje od października 2017 r. Zakłada obniżki emerytur funkcjonariuszy służb i policjantów, którzy choć jeden dzień przepracowali w Służbie Bezpieczeństwa, instytucji podlegającej komunistycznemu MSW, lub specsłużbach MON. Nie ma znaczenia, że po pozytywnej weryfikacji przeszli do pracy w innych służbach mundurowych i służyli wolnej Polsce. Niektórzy nawet po 26 lat.

Sąd Okręgowy w Warszawie jeszcze w lutym 2018 r. zwrócił się do TK w sprawie dezubekizacji. Uznał, że występują „istotne i uzasadnione wątpliwości co do zgodności wskazanych przepisów z Konstytucją RP”. Sąd stwierdził też, że działania państwa wobec byłych funkcjonariuszy mogą mieć „charakter represyjny oraz dyskryminacyjny i mogą stanowić zaprzeczenie zasady zaufania obywateli do państwa”.

Można się odwołać? Niektórzy czekają rok

Zaraz po wpłynięciu sprawy do TK wybrana przez PiS prezes Julia Przyłębska ogłosiła się przewodniczącą składu orzekającego. Przez dwa lata nie wyznaczyła terminu rozprawy.

W końcu pierwsza rozprawa odbyła się w lipcu, ale po krótkim posiedzeniu szybko ogłoszono kolejne posiedzenie na 18 sierpnia.

We wtorek sędziowie zadawali pytania przedstawicielom prokuratury generalnej oraz reprezentującym Sejm posłom PIS - **Arkadiuszowi Mularczykowi i Markowi Astowi**.

Już na samym początku Mularczyk wyznał szczerze: - Te rozwiązania mogą budzić wątpliwości natury konstytucyjnej, w świetle obecnie obowiązującej konstytucji - mówił. Zaraz jednak dodał, że ustawa jest wyrazem sprawiedliwości społecznej, a świadczenia byłych funkcjonariuszy były nabyte w sposób niegodny.

Jego zdaniem praca w Służbie Bezpieczeństwa stanowiła element zniewolenia społeczeństwa i wolny Sejm ma prawo do oceny tamtego okresu. - Ale czy bez indywidualnego procesu można obniżyć emeryturę? - pytał jeden z sędziów. - Stworzono funkcję odwoławczą. Funkcjonariusz, który uważa, że został skrzywdzony, może się odwołać od decyzji - mówił Mularczyk.

Problem w tym, że wielu pokrzywdzonych nie może doczekać się wyroku sądu powszechnego, bo sądy w wielu przypadkach zawieszają postępowania do czasu... rozstrzygnięcia sprawy przez Trybunał.

Nie pomagają też odwołania do ministra spraw wewnętrznych i administracji. Niektórzy na decyzję ministra czekają już ponad rok.

Państwo totalitarne - w ustawie definicji brak

Sędziowie TK pytali, czy ustawa dezubekizacyjna, karząc niską emeryturą za służbę na rzecz totalitarnego państwa, zawiera definicję "państwa totalitarnego".

Poseł Mularczyk przyznał, że na gruncie ustawy takiej definicji nie ma. - Innymi słowy, można w ustawie napisać, że karze się za służbę w państwie totalitarnym, bez podania definicji państwa totalitarnego - mówił jeden z sędziów i dalej pytał.

- Czy więc może przyjść nowa władza i ogłosić, że w latach 2015- 2023 ich zdaniem u władzy były osoby łamiące konstytucję i praworządność, które tworzyły państwo totalitarne i im też można zmniejszyć emeryturę?

18.08.2020, Warszawa, protest byłych funkcjonariuszy, którym obcięto emerytury w ramach ustawy dezubekizacyjnej. Fot. Maciek Jaźwiecki / Agencja Gazeta

Kuchciński się nie konsultował z prezesem

Sędziowie nie mogli też zrozumieć, dlaczego są karani funkcjonariusze za pracę po 1990 r., już w wolnej Polsce oraz jak to możliwe, że marszałek Sejmu ogłosił niekonstytucyjność PIS-owskiej ustawy, a później się z tego wycofał.

Otóż 4 października 2018 r. sejmowa komisja ustawodawcza stwierdza (głosami posłów PiS), że obcięcie świadczeń za pracę po 1990 r. jest niezgodne z konstytucją. Dzień później takie stanowisko wysyła do Trybunału Konstytucyjnego ówczesny marszałek Kuchciński z PiS.

Z nieoficjalnych źródeł wiemy, że Kuchciński złożył swój podpis pod pismem do TK bez konsultacji z władzami partii. Gdy „Wyborcza” napisała, że PiS łagodzi dezubekizację, wybuchła awantura i Kuchciński wycofał pismo z Trybunału, dodając, że dezubekizacja jest jak najbardziej zgodna z ustawą zasadniczą.

- Trudno powiedzieć, czy marszałek zmienił zdanie, czy od początku było ono takie, jak w poprawionej wersji. Skłonny jestem powiedzieć, że stanowisko marszałka od początku było takie, jakie ostatecznie podjął - mówił poseł Marek Ast.

Ustawa dezubekizacyjna. Wyrok 11 września

Zdzisław Czarnecki, szef Federacji Stowarzyszeń Służb Mundurowych RP, przyznaje: - Z pytań sędziów wynika, że niektórzy mają przynajmniej wątpliwości, czy ta ustawa jest zgodna z konstytucją. Czekamy jednak z niecierpliwością na wyrok, nawet jeśli mielibyśmy przegrać. Dopiero bowiem po decyzji TK będziemy mogli skierować sprawę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

w Strasburgu. I dopiero tam liczymy na zakwestionowanie ustawy -
zapewnia Czarnecki.

Wyrok ma zapasć 11 września.

Czekamy na Wasze listy, opinie, komentarze. Wyborcza To

Wy: Listy@wyborcza.pl

18.08.2020, Warszawa, protest byłych funkcjonariuszy, którym obcięto emerytury w ramach ustawy dezubekizacyjnej. Fot. Maciek Jaźwiecki / Agencja Gazeta